

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Debrecenben, 2013. június hó 25. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A nagyobb kárt okozó csalás büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt I.rendű vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék, mint másodfokú bíróság helyesen 2013. évi április hó 2. napján kihirdetett 3.Bf.781/2012/5. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett I. r. vádlott vonatkozásában megváltoztatja akként, hogy bűnösségét megállapítja további 1 rb magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276. §).

Egyebekben a másodfokú bíróság által az elsőfokú bíróság ítéletének jelzett részét helybenhagyottnak tekinti.

Az ítéltábla továbbá a másodfokú bíróság ítéletét egyebekben helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

A Kisvárdai Városi Bíróság 2012. szeptember 27. napján kihirdetett ítéletével ... I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki csalás büntettének kísérletében (Btk. 318. § (1), (4) bekezdés a) pontja), továbbá 2 rb. folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276. §).

Ezért öt halmazati büntetésül 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.500 Ft-ban állapította meg.

Kimondta, hogy az így kiszabott 500.000 Ft pénzbüntetés meg nem fizetése esetén egy napi tétel összegének figyelembe vételével 200 nap fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre változtatandó át.

Az elsőfokú bíróság a pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett azzal, hogy egy havi részlet összege 50.000 Ft.

A városi bíróság ugyanakkor ... I. r. vádlottat az ellene emelt 1 rb. személy elleni erőszakos cselekménnyel fenyegetve elkövetett zaklatás vétsége (Btk. 176/A. § (2) bekezdés a) pont) miatt emelt vád alól felmentette.

Rendelkezett még az eljárás során felmerült bűnjelek sorsáról, illetőleg kötelezte az I. r. vádlottat 2.180 Ft bűnügyi költség megfizetésére, míg kimondta, hogy az eljárás során felmerült további bűnügyi költséget az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ... II. r. vádlott vonatkozásában, valamint ... I. r. vádlott vonatkozásában az ítélet felmentő rendelkezése 2012. szeptember 26. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

A városi bíróság ítélete ellen ... I. r. vádlott és védője fellebbeztek elsődlegesen felmentés, másodsorban enyhítés céljából.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség a fellebbezéseket nem tartotta alaposnak, ugyanakkor a vádbeli cselekmények részben téves jogi minősítése miatt az ítélet megváltoztatását, a 2 rb. magánokirat-hamisítás vétségének esetében a folytatólagos elkövetés megállapításának mellőzését, egyebekben az ítélet helybenhagyását indítványozta.

A Nyíregyházi Törvényszék 2013. április hó 2. napján kihirdetett ítéletével ... I. r. vádlottal szemben a városi bíróság ítéletét annyiban változtatta meg, hogy a terhére megállapított 1 rb. magánokirat-hamisítás vétsége folytatólagos elkövetésének megállapítását mellőzte, a további 1 rb. magánokirat-hamisítás vétsége miatt emelt vád alól felmentette, valamint a pénzbüntetés megfizetésére 20 havi részletfizetést engedélyezett, amelynek egy havi összegét 25.000 Ft-ban határozta meg.

A másodfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére, további 1 rb. magánokirat-hamisítás vétségében való bűnössége megállapítására irányulóan jelentett be fellebbezést, a vádlott és a védő elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért fellebbeztek.

A fellebbviteli főügyészség az ügyész által bejelentett fellebbezést fenntartotta és indítványozta, hogy az ítélet tábla a másodfokú bíróság ítéletét akként változtassa meg, miszerint az ítélet rendelkező részében a nyilvános ülés időpontjának helyesbítése mellett az I. r. vádlott bűnösségét további 1 rb. magánokirat-hamisítás vétségében is állapítsa meg, egyebekben pedig az ítéletet hagyja helyben.

A bejelentett fellebbezések a Be. 386. § (1) bekezdés c) pontja alapján joghatályosak.

A Debreceni Ítélet tábla a másodfokú bíróság ítéletét az azt megelőző első- és másodfokú eljárással együtt a Be. 387. § (1), (2) és (4) bekezdései alapján teljes terjedelmében felülbírált és megállapította, hogy az első- és másodfokú bíróságok a perrendi szabályok maradéktalan betartásával jártak el az ügyben.

A törvényszék a Be. 351. §-ának (1) bekezdése szerint a városi bíróság által helyesen értékelt bizonyítékok eredményeként megállapított tényállásra alapította határozatát.

Miután a másodfokú bíróság megalapozott tényállás alapján hozta meg ítéletét, így az ekként rögzített tényállás irányadó a harmadfokú eljárásban is a Be. 388. § (1) bekezdése értelmében.

Az ügyész által bejelentett fellebbezés megalapozott, míg ... I. r. vádlott és védője által elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében bejelentett jogorvoslatok alaptalanok.

A helyesen megállapított tényállásból okszerűen vontak következtetést az első- és másodfokú bíróságok ... I. r. vádlott csalás büntettének kísérletében való bűnösségének megállapítására, és helyesen jutott arra a következtetésre a törvényszék, miszerint a magánokirat-hamisítás vétsége bűncselekményeknél a folytatóság megállapítása nem kerülhet szóba. Ugyanakkor a törvényszék téves jogi következtetésre jutott akkor, amikor ... I. r. vádlottat 1 rb. magánokirat-hamisítás vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

Kifogástalanul utal arra a másodfokú bíróság, hogy az irányadó tényállás lényege szerint ... I. r. vádlott valótlan adatokat tartalmazó kárbejelentő lap felhasználásával kívánta élettársával közös kárigényüket érvényesíteni jogtalan haszonszerzés céljából.

A Btk. 318. §-ában meghatározott csalás szempontjából nem a lakásbiztosítást megkötő tulajdonos személyének, hanem annak van jelentősége, hogy ... élettársával közös kárigényüket kívánta ... I. r. vádlott érvényesíteni a biztosítónál, mely igényérvényesítés jogszerűségét a biztosító el is fogadta, így ... I. r. vádlott terhére megállapított megtévesztő magatartás általa történt tanúsítására tekintettel a büntetőjogi felelősségre vonásának törvényessége nem lehet kérdéses. Mindezért helyesen tekintette alaptalannak a törvényszék a csalás büntettének kísérlete miatt emelt vád alóli felmentésére irányuló fellebbezést.

Ugyanakkor a törvényszék helytelenül jutott arra a következtetésre, miszerint a valótlan adatokat tartalmazó ingósági kárbejelentő kiállításának okán egyúttal ... I. r. vádlott bűnössége további magánokirat-hamisítás vétségében nem állapítható meg, mivel az adott kárbejelentő felhasználása a terhére megállapított csalás elkövetésének szükségképpen eszközcselekménye volt és így az emiatt történő felelősségre vonása a kétszeres értékelés tilalmának megsértését jelentené.

Az ítélet tábla a fellebbezési főügyészség álláspontjával e körben teljes egészében egyetértett.

A Btk. 12. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy „bűnhalmazat az, ha az elkövető egy vagy több cselekménye több bűncselekményt valósít meg és azokat egy eljárásban bírálják el”.

A Btk-nak ez a meghatározása magában foglalja a bűnhalmazat mindkét esetét, azaz amikor a több bűncselekmény törvényi tényállását az elkövető egyetlen cselekményével (alaki halmazat), illetve több különböző cselekményével (anyagi halmazat) valósítja meg.

Nem halmazat viszont a Btk. 12. §-ának (2) bekezdése szerint a folytatólagosan elkövetett bűncselekmény.

Kivételek természetesen a halmazat megállapítása alól a törvényhozó által törvényi egységként szabályozott bűncselekmények, továbbá azok is, amelyek nem törvényi egységek ugyan, de szoros kapcsolatuk miatt egyik cselekmény a másik nélkül nem követhető el (látszólagos halmazat).

A csalás és a magánokirat-hamisítás között azonban nincs ilyen szoros kapcsolat. A magánokirat-hamisítással elkövetett csalás esetén az összefüggés nem tekinthető olyan szorosnak, amelynél fogva a halmazat megállapítása mellőzhető lenne. A csalás elkövetésének (a tévedésbe ejtésnek) ugyanis számtalan más formája, módja, változata van. A magánokirat-hamisítás útján történő tévedésbe ejtéssel elkövetett csalás csak egy a sokféle változat, elkövetési mód közül. Ezért az adott esetben sem lehet - a magánokirat-hamisítás és csalás közötti kétségtelen összefüggés ellenére sem - mellőzni a halmazat megállapítását (BH. 1981. évi 42. sz. jogeset).

Hasonló iránymutatást tartalmaz egyébként a BH. 1986. évi 49. sz. jogesete is.

A fentiekre figyelemmel az ítéletábra arra a következtetésre jutott, hogy további 1 rb. magánokirat-hamisítás vétségében is szükséges ... I. r. vádlottnak a bűnösségét megállapítani (Btk. 276. §).

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra a Be. 398. § (1) és (3) bekezdései alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta a másodfokú bíróság ítéletét, illetőleg pontosította a nyilvános ülés időpontját elírás folytán.

Észlelte a harmadfokú bíróság, hogy a másodfokon eljáró törvényszék noha részben változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét ... I. r. vádlottat érintően, elmulasztott határozatának rendelkezésében kifejezetten utalni arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének jelzett részét egyebekben helybenhagyja. Emiatt az ítéletábra ítélete rendelkező részében rögzítette, hogy egyebekben a másodfokú bíróság által az elsőfokú bíróság ítéletének jelzett részét helybenhagyottnak tekinti.

A másodfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései helyesek és törvényesek, így egyebekben az ítéletábra helyben hagyta a másodfokú törvényszék határozatát a Be. 397. §-a értelmében.

Debrecen, 2013. június 25.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja, előadó, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja.

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.781/2012/5. számú ítélete az ítéletábra jelen határozatával jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Debrecen, 2013. június 25.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke